

Tabela 1

OBSEG PRIMERNE PORABE ZA OBČINO ŠMARJE PRI JELŠAH ZA LETO 2009

(Vir: Izračuni Ministrstva za finance september 2007)

V EUR

	Realizacija 2006	Realizacija 2007	Ocena realiz. 2008	Plan 2009	index 09/08	strukt. 2009
OBSEG PRIM. PORABE	4.806.013	5.352.990	5.543.330	5.861.751	106	100
A. PRIH. OBČINE ZA PP	2.220.547	4.946.952	5.417.812	5.701.739	105	97,3
1. Dohodnina	2.016.879	4.946.952	5.148.838	5.494.361	107	93,7
2. Ostali lastni prihodki	203.668	289.843	268.681	207.378	77	3,6
2.1. Nad. za up. st. zemljišča*	132.845	185.173	157.246	121.236	77	
2.2. Prih. po 21. čl. ZFO **	70.823	104.670	111.728	86.142	77	
B. FINAN. IZRAVNAVA***	2.585.466	116.195	125.518	160.012	128	2,73
VSI PRIHODKI PRORAČ.	6.908.805	8.685.252	9.035.086	10.354.433	107	100
Delež prih. pp v vseh prih.p.	70%	62%	54 %	54		
VSI ODHODKI PRORAČ.	6.886.755	9.111.331	10.430.520	11.806.184	113	100
Tekoči odh. in transf.	4.251.594	4.243.142	4.980.058	5.486.620	110	46,5
delež tek. odh. v prih. za pp	89%	79%	90 %	94 %		
Investicijski ohd. in tr.	2.635.161	4.868.189	5.450.462	6.319.564	116	53,5
delež invest. odh v prih.pror.	38%	56%	60%	61 %		
delež invest. odh. v odhod. p.	38%	53%	52 %	54 %		

*v obseg pp se je leta 2008 vštelo 48 % ocenjenih prihodkov od NUSZ, leta 2009 36 %

** v obseg pp se je leta 2008 vštelo 80 % prihodkov po 21. čl. ZFO, v letu 2009 pa 60 %

*** finančna izravnava se je v obsegu pp povečala, ker se zmanjšujejo prih. za pp iz NUSZ in 21. čl. ZFO

IZRAČUN OBSEGA PRIMERNE PORABE LETO 2009

Način financiranja občin določa Zakon o financiranju občin (Ur. l. RS št. 123/06, 57/08 v nadaljevanju: ZFO). V mesecu septembru 2007 smo od Ministrstva za finance (MF) dobili **predhodne podatke** o izračunu primerne porabe občin, zneskih prihodkov občine iz glavnine in zneskih finančne izravnave za leti 2008 in 2009. Na podlagi sodbe ustavnega sodišča se je Zakon o financiranju občin spremenil v letu 2008. Ta sprememba prinaša nekaj sprememb v financiranje občine. Način izračuna primerne porabe ostaja enak, spreminjajo pa se viri za financiranje primerne porabe. Med pomembnejšimi spremembami je ta, da med prihodke za financiranje pp ne spada več NUSZ, ampak je to izvorni prihodek občine. Ministrstvo za finance pa še ni pripravilo novih izračunov višine pp in njenega financiranja.

Primerna poraba občine je za posamezno proračunsko leto **ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog občine.**

Obseg primerne porabe ugotovi vsako leto Ministrstvo za finance po enačbi iz 13. člena ZFO-1. Elementi, ki vplivajo na višino primerne porabe so:

- **poprečnina**, ki predstavlja na prebivalca v državi ugotovljen primeren obseg sredstev za financiranje z zakonom določenih nalog. Na podlagi uredbe iz 11. člena ZFO jo skladno z 12. čl. ZFO ugotovi Ministrstvo za finance, določi pa državni zbor z zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna. V predlogu Zakona o izvrševanju proračuna RS za leti 2008 in 2009 je za leto 2009 določena poprečnina v višini **513,79 €**, kar je za 5,74 % več kot v letu 2008 ko je znašala 485,88 €.
- **Število prebivalcev občine** se upošteva po podatkih Statističnega urada RS in sicer se zajemajo državljani RS s stalnim prebivališčem v RS in tujci z izdanim dovoljenjem za stalno prebivanje v RS, ki imajo prijavljeno prebivališče v RS. Za izračun pp občin za leti 2008 in 2009 so upoštevani **podatki o številu prebivalcev na dan 1. januarja 2007.**
- **korekcijski faktorji** (površina občine, dolžina lokalnih cest in javnih poti, prebivalci mlajši od 15 let in prebivalci, starejši od 65 let)

**PRIMERNA PORABA OBČINE (PPI) = POPREČNINA X ŠTEVILO PREBIVALCEV OBČINE X
VSOTA KORIGIRANIH KRITERIJEV**

PPI = 513,79 € x 9.943 prebiv. x 1,147425 = 5.861,751 €
--

11. člen ZFO

Za ugotovitev primerne obsega sredstev za financiranje nalog občine **se upoštevajo stroški** financiranja nalog, ki jih morajo občine opravljati na podlagi svojih pristojnosti, določenih z zakoni za posamezna področja, zlasti pa stroški:

1. javnih služb za izvajanje javnih programov na področju predšolske vzgoje, osnovnega šolstva, primarnega zdravstvenega varstva, socialnega varstva, športa in kulture ter plačil za zdravstveno zavarovanje in drugih plačil v obsegu, ki se v skladu z zakonom financirajo iz občinskega proračuna;
2. lokalnih gospodarskih javnih služb, urejanja občinske prometne infrastrukture, zagotavljanja varnosti prometa na občinskih cestah, požarnega varstva in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v obsegu, ki se v skladu z zakonom financirajo iz občinskega proračuna;
3. urejanje prostora in varstva okolja, za katero je pristojna v skladu z zakonom;
4. plačil stanarin in stanovanjskih stroškov v obsegu, ki se v skladu z zakonom financirajo iz občinskega proračuna;
5. delovanja občinskih organov in opravljanja upravnih, strokovnih, pospeševalnih in razvojnih nalog ter nalog v zvezi z zagotavljanjem javnih služb.

Vlada z uredbo podrobneje določi naloge iz prejšnjega odstavka, katerih stroški se upoštevajo pri ugotovitvi primerne obsega sredstev za financiranje nalog občin ter metodologijo za izračun poprečnine.

Primerna poraba se pokriva iz prihodkov občine iz glavarine in finančne izravnave, ki predstavlja razliko med primerno porabo in prihodkov občine iz glavarine.

Prihodek občine iz glavarine

Način izračuna prihodka občine iz glavarine opredeljuje 14. člen ZFO. Izračuna ga Ministrstvo za finance.

Skupni prihodki občine za zagotavljanje primerne porabe zajemajo skupne prihodke občine, izračunane v prehodnem obdobju od leta 2007 do 2011 za financiranje primerne porabe: prihodke občine iz glavarine, v letu 2009 pa še 36 % prihodkov od nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in 60% davčnih prihodkov po 21. členu prejšnjega zakona ZFO.

Finančna izravnava

Občini, ki v posameznem proračunskem letu s prihodkom iz glavarine ne more financirati primerne porabe, se iz državnega proračuna dodeli finančna izravnava v višini razlike med primerno porabo občine in prihodki občine iz glavarine.

Za lažje razumevanje smo v tabeli prikazali primerjavo virov za pokrivanje primerne porabe v letih 2006 in 2007 z letom 2008 in 2009. Iz tabele je razvidno, da ima občina po sistemu financiranja, ki je v veljavi od leta 2007 dalje bistveno več virov iz lastnih sredstev, predvsem iz dohodnine, finančna izravnava pa predstavlja le še minimalni vir. Glavarina, odstopljeni vir dohodnine se občinam nakazuje tedensko – vsako sredo, v sorazmernem deležu. Finančna izravnava občine še naprej prejemamo po dvanajstinah.

Žal pa že nekaj let ugotavljamo, da obseg primerne porabe raste počasneje kot stroški za zagotavljanje izvornih pristojnosti občine. PP zadostuje le še za pokrivanje tekočih odhodkov, med tem ko za investicije v okviru pp skoraj da ni več nobenih razpoložljivih sredstev.

Pripravila: Zlatka PILKO, vodja oddelka za družbene dejavnosti in finance

V Šmarju pri Jelšah, 20.1.2009